

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

De Controversijs Polemicis, & Scholasticis, etiam modernis

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

§. 1. Sectarij refelluntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40853

CAPUT II.

De Fide, Operibus, Gratia, & prædestinatione.

§. I. Sectarii refelluntur.

I. **D**ocent primò Catholici, Fidem, & bona Opera peccatorem disponere ad justificationem, & gratiam primam, quā transfertur à statu peccati ad statum gratiæ, & filiorum Dei.

Docent secundò, Per Fidem, & bona opera justum mereri justificationem secundam, sive augmentum gratiæ, & justitiæ semel acquisitæ, adeòque digna esse mercede, mediante tam semper gratiâ & meritis Christi, *Trid. eff. 6. cap. 8.*

Contrà docent tam Lutherani, quam Calvinistæ, solam Fidem ad salutem & justitiam sufficere. Bona opera ad salutem neque necessaria esse, neque utilia: Imò omnia justorum opera esse peccata, & illos tantùm esse justos per justitiam Christi illis imputatam.

Vita est *Voetio* cum quibusdam modernis Sectariis, nimis cruda, ac rigida hæc suorum Prophetarum Lutheri, & Calvini oracula. Illa igitur ipsi novo Spiritus afflatu sic reformanda censuerunt, ut per bona Opera obtineatur aliqua justificatio, non quidem in hac vita, sed saltem in futura. Sed hoc ipsum ut nimis laxum contrario Spiritu damnat Samuel Maresius, & acerbè exprobrat Voetianis, *Illos plusquam medium partem victoria Papistis concedere.* Ita loquitur in suis Diatribis de statu afflito modernæ Theologie

ologiae apud Confederatos pag. 8.

Sed patent priora quae retulimus dogmata, ex iplis Calvini verbis referentis tam suam, quam Lutheri doctrinam lib. 1. de libero arbitrio pag. 141. Peccare justos etiam in operibus bonis, & bona opera esse ex se mortalia peccata (ait) : nihil est in ipsis verbis quod non simpliciter, & citra ullam figuram verum sit. Item Lutherus, in confut. Latomi fol. 220. Omnis justitia est immunda, omne opus bonum peccatum. Denique Calvinus in antidot pag. 291. In eo differt a Lege Evangelium, quia non sub conditione operum, sicut illa, sed ex fide vitam promittit. Et haec est communis Sectariorum confessio, quae juxta traditam cap. 1. Methodum clare & solidè confutatur hoc arguento.

2. Illa doctrina est haeretica quae adversatur Scripturis ex sensu primitivæ Ecclesiæ, uti omnes Sectarii admittunt. Sed haec doctrina adversatur Scripturis ex sensu primitivæ Ecclesiæ: Ergo haec doctrina est haeretica.

Scripturæ adversari ostenditur ex Evangelio, ubi praeter Fidem requiritur observatio Mandatorum. Matth. 19. Si vis ad vitam ingredi serva mandata. Et de mercede dicitur Matth. 20. Voca operarios & redde illis mercedem. Et Matth. 5. v. 12. Gaudete & exultate quia merces vestra copiosa est in calis. Eodem modo de merito & mercede bonorum operum loquitur Apost. ad Rom. 2. v. 6. Deus, reddet unicuique secundum opera sua. Et 1. ad Cor. 3. v. 8. Vnusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. Frustra insuper diceretur I. Ioan. 3. v. 14. Qui non diligit manet in morte, si sola fides ad vitam, & salutem sufficeret.

Denique Apostolis Jacobus suæ epist. c. 2. v. 20. aperte declarat, Fidem sine operibus mortuam esse

esse.... Et ex operibus justificari hominem , & non ex fide. Si dicat Sectarius Epistolam D. Jacobi Canonica non esse, jubeatur id ex Scripturis probare , juxta methodum primam suprà assignatam.

3. Si in oppositum adferat Apostolum Paulum *ad Rom. 2.* ubi dicit, nos gratis justificari, & sine operibus legis. Respondetur Apostolum agere de operibus legis ceremonialibus , quibus Judæi se coram Deo justos reddi, falsò existimabant. Nostram autem doctrinam apertè tradit idem Apostolus *ad Rom. 2. v. 13.* Non enim auditores legis justi sunt apud Deum. sed factores legis justificabuntur.

4. Sensum primitivæ Ecclesiæ circa has Scripturas Lutherò & Calvino è diametro contrarium esse , ex testimoniis SS. Patrum , qui in primitiva Ecclesia floruerunt , nunc manifestè declaro.

S. Augustinus lib. *de fide & operibus* cap. 14. Jam, inquit, illud videamus quod excutiendum est à cordibus religiosis, ne malâ securitate salutem suam perdant, si ad eam obtinendam solam fidem sufficere putaverint.

Idem in epist. 105. *ad Sixtum.* Sicut merito peccati tanquam stipendium redditur mors, ità merito justitiae tanquam stipendium vita aeterna.

S. Cyprianus libro *de unit.* Eccles. circa medium. Justitiae opus est, ut promereri quis possit Deum, præceptis & monitis ejus obtemperandum est, ut accipient merita nostra mercedem.

S. Ambrosius lib. 1. *de offic.* cap. 35. Nonne evidens est Meritorum aut præmia aut supplicia post mortem manere.

S. Basilie Orat. in init. *proverb.* Omnes qui viam Evangelicam incedimus mercatores sumus,

mus, per opera mandatorum nobis possessionem cœlestium comparantes.

S. Cyrilus lib. 10. in Ioan. c. 18. Quod autem fides ad salutem non sufficiat, Christus etiam discipulis ostendit, tu credis quia unus est Deus.

5. Ex his adeò manifestis hoc tantùm modo potes concludere. Vel Scriptura erravit cum primitiva Ecclesia, vel uunc errat doctrina Lutheri & Calvini in terminis illis contraria. Sed nec Scriptura, nec primitiva Ecclesia errârunt, ut ipsi fatentur. Ergo erronea est hæc Lutheri & Calvini doctrina, & consequenter tota eorum secta, quæ huic doctrinæ adhæret.

6. His ita probatis, corruunt alii errores, maximè Calvini indè consequentes, ut, 1. Homines independenter à suis operibus prædestinati ad gloriam, vel reprobari ad pœnas æternas.

2. Christum pro omnibus mortuum non esse, sed pro solis electis & prædestinatis. Contra apertam Scripturam 2. ad Cor. 5. v. 15. *Christus pro omnibus mortuus est.*

3. Deum non omnibus dare gratiam, sed solis prædestinatis. Contrà illud Apost. *Deus vult omnes homines salvos fieri*, quantum est ex parte auxili divini.

4. Hominem in statu naturæ lapsæ, perdidisse libertatem arbitrii, sic ut concupiscentiae, aut gratiæ internæ non possit resistere. Cùm tamen Scriptura contrarium dicat Act. 7. v. 51. *Vos semper Spiritui sancto resistitis.*

5. Deum hominibus præcipere impossibilia, adeòque omnia mandata non posse servari. Contra Apostolum ad Philip. 4. v. 13. *Omnia possum in eo qui me confortat.*

Hæc autem omnia quid aliud docent, quam omnem

omnem recte vivendi curam abiicere, pietatem & bona opera pro nihilo habere, salutem suam aut damnationem inevitabili necessitatibus relinquere? Illam autem doctrinam tradit Calvinus l. 3. *instit. cap. 21. 22. 23.* & saepius alibi.

Unde oritur illud hominum desperatorum dilemma. Vel ab aeterno sum praedestinatus ad cœlum, vel reprobatus ad infernum. Si praedestinatus, quidquid agam salvabor: si reprobatus, quidquid agam certò damnabor. Ergo non debo de bona vel mala vita esse sollicitus.

Sed hujus dilemmatis fallacia dissolvitur hoc modo: Si sum praedestinatus, per media scil. in mea potestate constituta, certò salvabor, si illa media adhibeam; damnabor si illa nolim adhibere. In mea autem libertate relictum est, illa media amplecti, ex quibus debo esse praedestinatus, vel ea omittendo efficere ut sim reprobatus: quod fatis unicuique recte vivendi curam imponit. Ut patet in hac ægrotantis similitudine. Vel Deus ab aeterno prævidit & decrevit te ex hoc morbo moriturum, vel non. Si prævidit moriturum, certò morieris, si minus, certò convalesces. An ideo omittes medicinam idoneam applicare ne mors obrepat? Quod si putas vitam corporis per medicinam conservari posse ne intereat, quomodo non credis te per Pœnitentiam, & bona Opera impedire posse ne mortem animæ aeternam incurras.

Ut verò hi, aliquique errores de Gratia divina, & Libertate humana accuratius refellantur, plures de iis horum temporum controversiae in sequentibus explicandæ erunt.

De